

КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННА ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ЕЛЕКТРОННО ПО

Коментар

Добавяне на функционалност за автоматична валидация чрез устройства без операторПред функционалност за валидация чрез автоматични (и понякога подвижни, т.е. без фиксиран а валидатори.Автоматични валидатори са устройства (технически средства), които могат да валидация на идентичност, по QR код, презентиран от мобилното приложение на лицето, к идентифицира, без наличие на оператор (човек) обслужващ процеса на валидация.Бизнес п услуга на BGID – идентификация на физически лица на киоски (например за плащане на см обществен транспорт чрез устройства за автоматична валидация на превозни документи и на работа и модел за реализация:-необходимо ниво на идентификация „ниско“ до "значите приложение BGID генерира при поискване от потребител криптиран QR Код за автоматична съдържа токен, издаден от сървърната част на системата за идентификация. По този токе които може да са носени в QR, или в сървъра на BGID, валидаторът може да извършва офл проверка на лични данни чрез обръщение към API на BGID. -примерно приложение - токенъ идентифицира пътник в обществен транспорт, който (анонимно или не за превозвача), мож "сметка" в системите на превозвача, асоциирана с токена, с която са свързани превозни до предварително закупени, или налични с отложено плащане. По този начин BGID приложения за пътуване в обществения транспорт, а и в редица други ситуации. Подобен механизъм е опазване на лични данни, например за несподеляне с транспортния оператор на информац (например преференция при пътуване за студент, ученик, пенсионер и др.) и лични данни п преференциално пътуване, а само, чрез достъп до съответен регистър, удостоверяване на преференция, оставайки потребителят анонимен за транспортния оператор.-правата на ва набор от лични данни могат да се определят на база на договорени отношения с доставчик ползващи автоматична валидация.

Бележки и коментари по проекта Публикуваният проект на „Техническа спецификация за приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID“ не е в съответствие с нормативна уредба (Законът за електронната идентификация и правилника за прилагането на регламентира технологията и обществените отношения свързани с предоставяне и ползване на електронна идентификация. В тази връзка за да изпълни администрацията принципите на публичност и прозрачността на правната уредба е необходимо да предхожда действията по реализация на инициативата и приложения. Техническата спецификация изключва възможността потребителите, които не са квалифициран електронен подпис да го използват за подписване на електронни документи и приложения. Това ще създаде неудобство и объркване на потребителите, на които ще се налага ползване на електронни административни услуги през приложението да използват усъвършенстван електронен подпис, а при ползване на електронни услуги, предоставяни от лицата, осъществяващи публични организации, предоставящи обществени услуги да използват притежавания квалифициран електронен подпис. В тази връзка предлагам спецификацията да се допълни с изисквания за разработване на протоколи за интеграция със системи на трети страни, които предоставят услуги за отдалечено подписване. В спецификацията не е предвидена възможност за лицата по чл. 1, ал. 2 от Закона за електронна идентификация да използват извършената електронна идентификация през приложението за идентификация на физическите лица, които заявяват ползване на предоставяните от тези лица електронни услуги. Това пречатства изпълнението на чл. 5, ал. 2 от същия закон. В тази връзка предлагам спецификацията да се допълни с изисквания за разработване на протоколи за комуникация между системите на лицата по чл. 1, ал. 2 от ЗЕУ. Съгласно Регламент (ЕС) 910/2014 нивата на осигуряване на националните схеми за електронна идентификация следва да отговарят на изискванията на Регламента. С тези изисквания се удостоверява с одит от орган за оценка на съответствието. В техническата спецификация е предвидено одитиране на процеса. В тази връзка, предлагам МЕР да обмисли възможността спецификацията да се предвидят и задължения на разработчика за участие в посочения процес. В действащия Закон за електронната идентификация да се предвиди възможност за извършване на потвърждаването на самоличността на лицата чрез физическо присъствие да се извършва самоличността, които отговарят на определени условия.

Достъпност за хора с увреждания Електронният подпис е особено важен за хората с увреждания, които могат да бъдат значително улеснени в комуникацията и упражняването на своите права. Хората със зрителни увреждания, тъй като съществуват дори и законови изисквания, които ограничават упражняването на тези права (например чл. 189, ал. 2 от ГПК, който изисква слеп, но грамотен човек да подписва саморъчно, но за да е признат от съда като частен, документът трябва да е пригласен от двама свидетели). С оглед на това, за да няма риск от дискриминация, следва при определянето на разработващи софтуер за електронни подписи, да спазват изискванията за достъпност както за компютърните приложения, така и на уеб услугите. При задаване на техническите изисквания, процедурите, следва изрично да се изисква електронните услуги, свързани с електронния подпис за хора с увреждания, и по-специално, за хора със зрителни увреждания. Като универсален стандарт посочи WCAG 2.1, който е възприет от ЕС като стандарт, с който трябва да са съобразени при предлаганите от тях мобилни услуги, включително и препоръките на W3C за Accessible Rich Internet Applications (WAI-ARIA). В заключение, моля да имате в предвид, че при съставянето на Техническата спецификация за изграждане на мобилно приложение за електронна идентификация и електронно подписване трябва да се включат и изискванията за достъпност за хора с увреждания (вкл. зрителни) на крайния продукт.

Коментари и предложения, част 2 Авторски права срещу софтуер с отворен код – в някои случаи е полезно да се активират вече съществуващи продукти, включително защитени с авторски права и патентовани продукти. Използването на доказани и сертифицирани критично важни компоненти е важно за осигуряване на постоянна сигурност и създаване на доверие и увереност в системата. Това е рентабилен и по-малко отнемащ време подход в случаи на компоненти, които са жизненоважни за услуга с eIDAS съвместимост. Това се отнася особено за компоненти като QSCD и някои от рентабилно приобщаване, които са от решаващо значение за определяне на нивото на сигурност на цялата система. Конкретно се отнася до: Софтуер за заснемане на документи Софтуер за биометрично данни (например засичане на жив човек). Създаване на QES Решението трябва също така да гарантира съответствие с международни стандарти: ICAO 9303: Машинно четими пътни документи NIST FRVT: Биометрично разпознаване ISO/IEC 30107 - 3: Биометрично разпознаване на атака ISO/IEC 19795 - 1:2006: Биометрична проверка eIDAS EN 319 - 401: Квалифицирани подписи Познаване на регламентите за единна цифрова платформа – това трябва да бъде изключено от търга, тъй като е извън обхвата на идентичност. Добре е да се работи по този въпрос отделно и да не се комбинира с проекта за идентичност. Не е ясно дали и как ще бъде закупен необходимия хардуер. Или дали участниците в проекта предостави също така и хардуера. Това се отнася за хардуер като HSM-s (Hardware Security Module) и някои от компонентите на цялата система за цифрова идентичност и при конкретни софтуерни решения има нужда и от специфичен хардуер. Изискването на специфични видове поддръжка за удостоверяване (като SAML) или всякакви други специфични технически решения, които имат много алтернативни опции, може да изключи някои от другите технологии за цифрова идентичност от търга. При този вид изисквания да бъдат по-обща и да не се отнасят за специфични неща като SAML, или при повторение добавям и следните предложения: Системата трябва да включва технологии, обезпечават регистрация и последваща проверка, посредством реален ("жив") човек в реално време, по отношение на устройства и среди. Системата трябва да осигурява текущо и специално управление на заплахите, поддържа националните програми за идентичност и високорискови транзакции, което предизвиква развиващия се пейзаж на заплахите (включително дълбоки фалшификати, атаки с инжекция). Системата трябва да използва сертифицирани по eIDAS компоненти (сертифицирани за високо ниво на сигурност) използвани в сертифицирани от ЕС eIDAS внедрявания на живо. Системата трябва да се прилагат за управление на сигурността и производителността, включително биометрична производителност, тестване на платформата и сертифициране

Коментари и предложенияИзискванията и проектът като цяло трябва да бъдат оперативно предвидения портфейл за цифрова самоличност на ЕС за всички европейци (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_2663). Това е от голяма важност, за българските граждани могат да използват приложението за достъп до отговарящи на условията други държави-членки. От решаващо значение е да се гарантира, че България може да работи на пазар на ЕС, така че гарантирането на оперативна съвместимост и текущото съответствие с стандарти от началото на този проект е от решаващо значение. Опитът за модернизиране на съвместимост след създаването на приложението няма да работи. С оглед на раздел 1 от документ, споменава одит и сертифициране. Тъй като целта е закупуване на съвместими с eIDAS решения, услугата трябва да бъде включен в търга и в планирането на сроковете. Не е реалистично да се извършат в рамките на 9 месеца, както се изисква в документите. Ако съответствието трябва да бъде включен и одит. Реалистичен срок за извършване на одит за съответствие с повечето от компонентите на услугата ще се разработват специфично само за България, мисля за удължаване на този период. Това е особено важно, ако в България в рамките на този проект се закупува устройство за създаване на квалифициран подпис (QSCD). Не се споменава CA (Certificate Authority). Това е жизненоважен компонент на всяка система за цифрова идентичност и в тръжните документи да се споменава за CA, в случай че CA е извън обхвата на тази оферта. Изискванията за разпределение прекалено подробни. Такива изисквания биха били добре, ако целта е закупуване на ресурси, ако целта е да се закупи крайният резултат, тогава трябва да има повече гъвкавост в процеса на разработка. Изискванията в раздел 7 са твърде подробни и в същото време някои от важните изисквания в този раздел. Препоръчително е вместо такива подробни изисквания да има препратка към добри практики или подобни. По-подробни SLA изисквания трябва да бъдат включени в тръжния документ. Ако участникът знае броя на потребителите, той може да прецени по-точно цената и възможностите на системата. Следователно изискванията на SLA, включително броя на потребителите, необходимостта от поддръжка и обслужване, отколкото за действителните гаранционни срокове и т.н., трябва да бъдат включени в офертата. Поддръжката и техническото обслужване трябва да бъдат включени като изискване в документацията на възложителя. Понастоящем гаранционните изисквания са включени, но необходимостта от поддръжка и обслужване, отколкото за действителните гаранционни срокове може да има отделни точки за поддръжка и техническо обслужване.

към документацията Във връзка с обявено преразглеждането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета чрез съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавено „Цифровото бъдеще на Европа“, с цел да се подобри неговата ефективност, да се даде възможност на сектора да се възползва от него и да се насърчи използването на надеждна цифрова самоличност за европейци, както и с цел в проекта за Изграждане на мобилно приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID, е заложено съответствие с известните изисквания към европейския дигитален портфейл, с настоящето предлагаме промени, които в по-голяма степен да гарантират, че гражданите ще получат, решение отговарящо на най-съвременните изисквания за цифрова самоличност. Това ще може да контролира количеството данни, предоставяни на доверяващите се страни, и да осигури атрибутите, необходими за предоставянето на конкретна услуга.

1. В точка:1.2.Технологични изисквания се добави Термин Описание Европейски портфейл за цифрова самоличност Лични цифрови портфейли позволяват на гражданите да се идентифицират по цифров път и да съхраняват и управляват своята самоличност и официални документи в електронен формат. Тези документи може да включват управление на МПС, медицински рецепти или дипломи. С помощта на портфейла граждани могат да доказват самоличността си, когато това е необходимо, за да получат достъп до услуги онлайн. Те могат да използват цифрови документи или просто да докажат конкретна лична характеристика, например възраст, чрез своята самоличност или други лични данни. Във всеки един момент гражданите ще имат под контрол данните, които споделят.

2. В точка:2.3.За проекта Настоящият проект обхваща дейности по разработване на приложение за мобилна електронна идентификация и подписване BGID, като целите на проекта са въвеждане на използването на идентификация на потребителите посредством национален електронен идентификатор. Да се промени, както следва:2.3.За проекта Настоящият проект обхваща дейности по разработване на приложение за портфейл за цифрова самоличност за мобилна електронна идентификация и подписване, като целите на проекта са реализиране на въвеждане на използването на идентификация на потребителите посредством национален електронен идентификатор.

3. В точка:2.4.Нормативна рамка Проектът е в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегии: 2.4.1. се добави в:Международни стандарти:ISO/IEC 18013-5:2021 - Personal identification — ISO-compliant mobile driving licence (mDL) application 4. В точка:3.4.Очаквани резултати Очакваните резултати от изпълнението са:Изградени мобилни приложения за електронна идентификация и подписване Системи с високо ниво на използване от граждани и бизнес за използване на мобилна идентификация и подписване Повишаване на използването на вече съществуващи електронни административни услуги за готовност за покриване на изискванията на предложението за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 за т.нар. европейски дигитален портфейл, след влизането му в сила Последния параграф да се промени, както следва:Високо ниво за готовност за покриване на изискванията на предложението за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 за т.нар. европейски дигитален портфейл, след влизането му в сила. В този случай мобилното приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID трябва да се реализира в BGID за портфейл за цифрова самоличност.

към документацията Във връзка с обявено преразглеждането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на парламент и на Съвета чрез съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавено „Цифровото бъдеще на Европа“, с цел да се подобри неговата ефективност, да се даде възможност на сектора да се възползва от него и да се насърчи използването на надеждна цифрова самоличност за европейци, както и с цел в проекта за Изграждане на мобилно приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID, е заложено съответствие с известните изисквания към европейския дигитален портфейл, с настоящето предлагаме промени, които в по-голяма степен да гарантират, че гражданите ще получат, решение отговарящо на най-съвременните изисквания за цифрова самоличност. Приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID, ще може да контролира количеството данни, предоставяни на доверяващите се страни, и да гарантира атрибутите, необходими за предоставянето на конкретна услуга.

1. В точка:1.2.Технологични изисквания се добави Термин Описание Европейски портфейл за цифрова самоличност Лични цифрови портфейли позволяват на гражданите да се идентифицират по цифров път и да съхраняват и управляват своята самоличност и официални документи в електронен формат. Тези документи може да включват управление на МПС, медицински рецепти или дипломи. С помощта на портфейла гражданите могат да доказват самоличността си, когато това е необходимо, за да получат достъп до услуги онлайн. Цифрови документи или просто да докажат конкретна лична характеристика, например възраст, своята самоличност или други лични данни. Във всеки един момент гражданите ще имат под контрол данните, които споделят.

2. В точка:2.3.За проекта Настоящият проект обхваща дейности по разработване на приложение за мобилна електронна идентификация и подписване BGID, като целите на проекта са въвеждане на използването на идентификация на потребителите посредством национален електронен идентификатор. Да се промени, както следва:2.3.За проекта Настоящият проект обхваща дейности по разработване на приложение за портфейл за цифрова самоличност за мобилна електронна идентификация и подписване, като целите на проекта са реализиране на въвеждане на използването на идентификация на потребителите посредством национален електронен идентификатор.

3. В точка:2.4.Нормативна рамка Проектът е в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегии: се добави в:Международни стандарти:ISO/IEC 18013-5:2021 - Personal identification — ISO-compliant Part 5: Mobile driving licence (mDL) application

4. В точка:3.4.Очаквани резултати Очакваните резултати от изпълнението са:Изградени мобилни приложения за електронна идентификация и подписване Системи с високо ниво на използване от граждани и бизнес за използване на мобилна идентификация и подписване Повишаване на използването на вече съществуващи електронни административни услуги за готовност за покриване на изискванията на предложението за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 за т.нар. европейски дигитален портфейл, след влизането му в сила Последния параграф да се промени, както следва:Високо ниво за готовност за покриване на изискванията на предложението за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 за т.нар. европейски дигитален портфейл, след влизането му в сила. В този случай проектът за приложение за електронна идентификация и електронно подписване – BGID трябва да се разработва в съответствие с BGID за портфейл за цифрова самоличност.

Обща препоръка - само малко допълнение Частни схеми за е-ИД поддържат двата ДКЕУУ - Европърт.

Обща препоръка - само малко допълнение Частни схеми за е-ИД поддържат двата ДКЕУУ - Европърт.

Обща препоръка - само малко допълнение Частни схеми за е-ИД поддържат двата ДКЕУУ - Европърт.

Обща препоръкаДнес е Националия ни празник ... На всички „ЧЕСТИТО“ ... А сега кратък коментар по Техническата спецификация за BGID !Забележете, Спецификацията е за мобилно приложение за е-подпис, т.е. за нещо, което „виси ей-така свободно“, а не в обхвата на изпълнение на национална СХЕМА ЗА е-ИД и е-подпис (било то усъвършенстван или квалифициран). Та нали имаме Закон за е-идентификация (ЗЕИ), който е приет и „втасва“ от няколко години... . Само е споменато, че следва да се осъществи в съответствие със съответстващите и известни нормативни актове (включително и ЗЕИ). И понеже е за е-ИД, най-вече трябва да съответства на ЗЕИ. А това е приложението се „потопи“ (т.е. работи) в установена и изградена национална ТЕХНИЧЕСКА е-идентификация с нейните субекти-участници в схемата (Орган на е-ИД – МВР, съответни Административни ДКЕУУ), Център/по-скоро Центрове за валидация и техните ИТ-системи и Регистри, и най-накрая ползват приложението). Така, че мобилното приложение е последната „брънка“ на СХЕМАТА, която добре е в Техническата спецификация да има отделен раздел, определящ една ВАЛИДНА национална е-ИД (ако има/е взето конкретно решение), така че бъдещата ОП за мобилното BGID да адресира повече, че към настоящия момент вече има имплементирани и успешно се ползват технически решения на мобилни приложения за издаване, регистрация, валидация и поддръжка на е-ИД и на мобилни физически лица и такива, представляващи юридически лица. Това са частни схеми за е-ИД, които бързо и лесно могат да се изградят до национален обхват (в предвид много краткия период за изграждане на BGID) и впоследствие да се нотифицират като национални-частни такива. Примери за такъв подход Европейския съюз има много ...Ако има такъв раздел в предлаганата Техническа спецификация, той ще адресира много точно почтенциални и успешни участници в реализацията на BGID.А и още нещо, което да се забравя – промените в Регламент 910/2014 на ЕС за удостоверителните услуги (и специално за е-идентификацията). Като следствие – това е European digital identity Wallet (както мобилен, така и стационарен), който ще адресира както националната така и през-граничната е-идентификация заедно с вече валидирани е-атестати/атрибути за лицата. Б. Баев

Коментари по спецификацията (продължение)А как биха реагирали от ЕК/ЕС, ако бъдат реализирани системи и се окажем с два различни root CA, които претендират да издават валидна електронна идентификация на последно място, използването на УЕИ като подпис не е уредено нито в закона за електронен подпис, нито в правилника за прилагането му. В тази връзка според мен е редно първо да се направят промени, а не първо да се напише софтуера и след това фирмата, която го прави, да предложи и съответно да се направят промени, както е и написано в текущата спецификация. Това не би било проблем за електронния подпис, като част от проекта „поколение 2019“, тъй като е предвидено системите трябва да се адаптират в законодателството. Румен Николов

Коментари по спецификациятаИдеята за електронна идентификация чрез телефон не е логична. Описаната в този проект, според мен обаче, има доста проблеми и дава повече въпроси, от отговори. Срокът на валидност до 3 години и не би следвало да се използва до края на изтичането на валидност на текущата идентификация, описано в т. 4 от текущата спецификация – „до 1 година след влизане в производствен режим на използване на схема по ЗЕИ“. Доколкото става ясно т. 4 от текущата документация, КЕП, ПИК на НАП/НОИ, в момента се използват за достъп до електронни административни услуги само в България. Само да осигури възможност за ползване на трансгранични електронни услуги в рамките на ЕС. Средствата обаче българските граждани не могат да се идентифицират, когато заявяват електронни административни услуги в други държави-членки на Европейския съюз, което пречат за ползване на трансгранични електронни услуги в рамките на ЕС. „Кое налага необходимостта от внедряване на трансгранични електронни услуги в рамките на ЕС в момента? В техническата спецификация не споменават САМО електронни административни услуги в България! А за тези услуги и в момента не е нужна електронна идентификация! В тази връзка – ако ще бъде правена реализация на проекта в България, е необходимо да бъде добавен и регистър/списък на наличните трансгранични електронни услуги, от които ще могат да се възползват българските граждани. Не мисля, че желаещите да използват електронни услуги в рамките на ЕС, каквато е и целта на този проект, са толкова много, че да оправдават допълнителен проект за електронна идентификация. Използването на смартфон/таблет или компютър е възможно съгласно техническата спецификация в Приложение 8 от обществената поръчка за „Проектиране, изграждане и управление на Система за издаване на български лични документи“. УЕИ може да бъде записан на устройствата след като се регистрират от съответен Администратор на Система за управление на носители (ПУН). Но генерирането на електронния идентификатор, както и извършването на процеси свързани с издаване на УЕИ, ще са изградени и няма нужда да бъдат дублирани. Предложената схема за електронна идентификация ще дублира над 90% функционалности, описани в Техническата спецификация Приложение 8: „Изграждане на централизирана система за издаване на електронна идентификация“, която е част от обществената поръчка за документи „поколение 2019“, а не за определен изпълнител. Текущата система за персонализация на български лични документи е в употреба на 2010 г. Техниката е на над 12 години, като на станциите за снемане на биометрични данни се използва Windows XP, която отдавна не се поддържа от Майкрософт. Стартирането на производство на документи „поколение 2019“ е предвидено за около 2 години след подписване на договора. Това означава, че е необходима осигурена поддръжка на техниката към текущата система, която започва 13та година от април 2019 г. за още минимум 2 години. Спирането или промяната на поръчката за документи „поколение 2019“ за 2 години, които ще трябва да бъдат добавени към поддръжка на текущата система за издаване на документи. Колко човека имат работещ принтер на над 15 години? Заслужава ли си да се стартира нова обществена поръчка за дейност, която всъщност до голямата си степен е част от вече стартираната поръчка, на която има и определен изпълнител? В момента идентификацията на граждани за ползване на електронните услуги на администрацията работи. Аз лично имам и ПИК на НАП, на НОИ и КЕП за ползване на съществуващите електронни услуги. Не мисля обаче, че е необходимо дублирането на реално функциониращата национална схема за електронна идентификация и това дублиране да се оправдава само с необходимостта от трансгранични електронни услуги в рамките на ЕС. Условието за сигурна и надеждна електронна идентификация на гражданите при предоставяне на електронни административни услуги са заложили като условие в обществената поръчка за лични документи „поколение 2019“. Не е редно за едно и също нещо да се разходи обществени ресурси. Освен системите за издаване и регистрация на УЕИ ще бъде дублирана и системата за издаване на документи (HSM устройства, сървъри ...), които са и в другия проект.

Някои препоръки по спецификациятаПоздравявам колегите за публичното представяне на няколко мисли по представения текст:1. Документът би спечели, ако се знае, кой е авторът. Страна ще сме сигурни, че авторът няма да е свързан с бъдещия изпълнител. От друга страна, ще бъде написано в крайния вариант, ще има по-голяма тежест и отговорност.2. Спецификацията е обществена поръчка да се избере изпълнител, на който да се възложи отговорната задача за модел за създаване, разпределение и използване на криптографски ключове за целите на електронната идентификация и подписване. Това трябва да се извърши в Дейност 1. Ако Възложителят получи резултата на Дейност 1, наречен "Системен проект", Изпълнителят ще продължи с разработката на необходимия софтуер. Проблемите, които виждаме в това направление, са следните: Разчита се, че ще бъде изградил национален модел, който Възложителят да одобри. Но какво ще се случи, ако моделът не е "читав" и не трябва да бъде одобряван, но има договор, в който софтуерът трябва да бъде предоставен или есента. Не е ли по-добре администрацията, в лицето на специалистите, създали Архитектурата на електронното управление, да поемат отговорността и да публикуват за обсъждане този модел за идентификация не е „от вчера“. Мобилната също: <https://www2.e-gov.bg/bg/events/54> Едва ли проектът ще започне от кота "0" („to start from SCRATCH“). Не е ли по-добре да се посочат, кои модули, от вече публикувани проекти, намиращи се в наличните хранилища за проекти, могат да бъдат използвани. Внушението ми е, че е време специалистите, създаващи спецификации за код, да спрат да планират финансирането на едни и същи дейности (едни и същи по функционалност). Очевидната ни цел е да има многократно използване на вече разработения с държавни средства продукт, да се спести време и да се намали реалната цена на създавания продукт, в интерес на обществото. Стр. 22 на спецификацията е казано: „Да се изследва възможността резултатният продукт да бъде изграден частично (библиотеки, пакети, модули) или изцяло на базата на съществуващи софтуерни компоненти са софтуер с отворен код“, но се планира това да стане, след като е спечелена ОП и е сключен договор за разработване на всички модули. Някак си не ми се вярва, че някой Изпълнител ще върне 60% от финансирането на Възложителя, защото в хода на изпълнение на проекта е решил да използва само библиотеки. В заключение бих препоръчал: Авторите на спецификацията да публикуват модела за изградата на системния проект за обсъждане. Авторите на спецификацията да посочат библиотеките, които да бъдат използвани от бъдещия изпълнител. Бих препоръчал самият проект да бъде разделен на независими SOA `модули, които да бъдат реализирани паралелно от различни изпълнители. Това е един добър поглед на българското ИТ общество. Тъй като Възложителят, в лицето на МЕРУ, не плаща, а се усвояват големи средства (искрено се надяваме, че е така), възлагайки задачата по създаване на модули на отделни лица или малки колективи, ще се избегнат проблемите, свързани с големи поръчки. Нещо повече ще се избегне налагането на монопол на едни или други фирми, което е новият подход.

[illegible]

тестов коментар 1 администратор<p>тестов коментар 1 администратор</p>

Одит на приложението от международна компания по сигурността Въпросната система ще бъде точка на достъп до държавната администрация. Това я превръща в "single point of failure". Очевидно е необходимо при избора на проект да се направи анализ на неговата сигурност. Това, според всички коментари. Затова смятам за уместно, да се привлече трета страна от сферата на киберсигурността за допълнителен одит при избора на изпълнител и оценка на неговата работа.

8.2.8 Процес на подписване Предаването само на хеш и описание при подписване, може да бъде използвано от потребителя, без да подозира, да подпише различен документ. Няма възможност такова нещо да бъде оспорено, тъй като потребителя никога не е имал достъп до документа - обект на подписване. Провери неговата хеш стойност. Странта, която изчислява хеша трябва да има доверието на потребителя, че това условие е трудно да бъде постигнато, трябва да има възможност документа да бъде подписан с хеш да бъде изчислен на самото мобилно устройство. След сравнение на предоставения и изчисления хеш продължи с процеса на подписване. Може да се специфицира списък от поддържани формати за подписване, които да могат да бъдат преглеждани на мобилни устройства. Алтернативно, може да бъде част от процедурата по подписване, с локално изчисляване на хеш и включване на електронния подпис. Тази мярка би увеличила увереността у потребителя, че подписва това, което иска.

Информационно обслужване АД - изпълнителя на тази спецификация Предлагам да се проведат процедури по ЗОП и да има реално състезание за избор на изпълнител. Злите езици говорят, че вече известен и работи по реализацията и това е Информационно обслужване АД. Ако е така, тогава времето и говорите за прозрачност и равен старт на бизнеса в България. То и преди ИО АД да има промяна. То в случай не промя, то и замяна или подмяна НЯМА. Предлагам да се гарантира, че Информационно обслужване АД няма да е предизвестения изпълнител на тази поръчка.

Малко за начина на разработка1. Agile нали това е техническа грешка. Моля се да е така. Неправенето на сайт със сериозен проект, който ще гарантира идентификацията на лицата по-повече, че този подход противоречи на етапите в т.6 и дейностите в т. 8. Кое ще правите с или разработката по следващата дейност. предлагам да се преразгледа изискваната методика да се заложи класическа.2. Документация - нищо по темата или то щото ИО АД ще го прави документация. И недейте се кри зад т.9.2 Системен проект. Толкова жалко са описани изискванията повече не може и да бъде. МТИТС и ДАЕУ залагаха на точен опис на изискваните документи за разработката и не знам кой го разпозна като лоша практика. Предлагам да се опишат в детайл документация по проекта, включително конвенция за писане на код, за да няма после - Ние само ИО АД може да си го чете.3. Българите в чужбина пак сте ни забравили - или пак изваждат (ама български, защото сме родолюбци). Стига! Само не отхвърляйте бележката с то пак за чужденците - на първо място гражданите на държавите-членки на ЕС - няма ги и това е дилема само за българи и електронните услуги са само за тях. Придлагам да се включат ясни изисквания за спецификацията за възможност за идентификация за всички групи граждани. Да не забравяме гражданство.4. По изискванията за гаранционна поддръжка и наличност на системата - На минете с тези изисквания - размити и на практика винаги оправдаващи изпълнителя ИО АД въведат изисквания за 365/24/7 поддръжка, ясен SLA - например присумарно един час неработна годишна база - глоба от 20 % от стойността на проекта, време за реакция половин час, време за инцидент или решение възстановяващо работоспособността 1 час, изисквания за архитектурна пълна функционална резервираност на решението. Много слаба първа спецификация, г-н Бонев я бързали и правили на коляно. Дано актуализирания вариант също мине обществено обсъждане много важен и си заслужава внимание.

Използването на телефонен номерПривет,Предложението ми е да отпаднат изцяло изискванията за събиране/съхраняване/използване на телефонен номер: "При регистрация, гражданите трябва да предоставят мобилен телефон и имейл адрес."и тук:"В свързването на системата трябва да се съхранява информация (имейл и телефон)"и тук: "Управление на устройствата...Всяко устройство (след регистрация) трябва да бъде валидирано с еднократен линк, изпратен на имейл и/или телефон (като SMS). --- Към мнението за аутентикация чрез мобилната мрежа (СМС или обаждане) обикновено е най-слабото звено в системата. Примери за това са всевъзможните SIM swapping атаки, включително и чрез съдействието на неоторизирани служители в мобилните оператори. Отделно от това, в глобален свят и с милиони българи извън ЕС), много от които не поддържат български номер, използването на телефонен номер е непрактично. Известията към потребителите могат да са изцяло чрез приложението и/или чрез имейл. Оторизацията (оторизация) на допълнително устройство: вместо СМС, валидирането може да се осъществи чрез всички вече регистрирани устройства за одобрение или отказ на новото устройство, и/или чрез имейл. С две думи, не виждам нито една добра причина да се съхранява и използва телефонен номер като средство и няколко причини да не се използва. Поздрави за добре свършената работа до тук.

липса на физическа възможност за пропътуване на разстояние спрямо геокоординатите на устройството. Това е добър feature, но пък от гледна точка на "surveillance" е малко ограничаващо. и не, аргументът "за сигурността" не е валиден. Нека има информация за потребителя, и възможност той да поиска изключение, но не и системата да го блокира автоматично.

физическа идентификацияосъзнавам че това не е целта за момента, но би било много удобно за функционалност за идентификация и пред физически лица в самото приложение. Т.е. да могат да предоставят информацията нужна за удостоверение + QR код за проверка на тази информация.осъзнавам че това не е в рамките на законовата рамка, но мисля че тук му е мястото на един такъв feature.

КоментарСпецификацията е твърде техническа, не е продуктова.-Приложението трябва да концепция с реални хора. Дали пенсионери или ниско образовани граждани биха могли да ползват приложението сами или ще бъдат дискриминирани?-Използването на геолокация и изричното разрешение от потребителя, което отново може да доведе до фал старт.-Чужденци се възползват от това приложение ако нямат български документи на самоличност?- Apple приложения които използват геолокация или лични данни. Има ли план при такава ситуация гаранционните условия?

Дискриминационно предложениеПредложението е дискриминационно и дефакто изисква г използват не просто точно определени операционни системи, но и то с минимално изисква причина държавата да спомага допълнително за монопола на Apple/Google в тази посока. И хората - достъпно за всеки един гражданин, или изобщо не го правите.

Локация и биометрични данниЗдравейте, поздравления за ясно и точно написаното задание. И тартори на определени групи имат незаконната практика да събират лични карти и банкови данни и ги ползват от тяхно име. Това задължително трябва да избегнем при електронната идентификация. Идентификация само с биометрични данни се разрешава повече от едно активно устройство. Идентификация само с биометрични данни за разпознаване или пръстов отпечатък без възможност за замяната им с PIN на телефона. На телефона това е възможно с конфигурацията. Това гарантира физическото присъствие на човека поне при използването на технологиите го позволят. Проблем е, че пръстовите отпечатъци могат да се конфигурират в телефона и е възможно да се въведат и на друг човек, т.е. може да се злоупотреби. Лицевото сканиране може да се конфигурира за друг човек и това са проблеми, за които предполагам бихме могли да намерим решение. Но поне могат да се случат само със съдействието на собственика. Приложенията могат да работят, когато GPS приемникът има fix с добра точност, за да може да се проследи локацията при използването на телефона.

Предложения за сигурност и поддръжкаЗдравейте,Призовавам за поддръжка на комплексни приложения и поддръжка на MFA приложения и ключове като : Yubikey / YubicoИмайки предвид че потребителите имат разнообразни устройства и версии на OS в разработката и тестването на мобилните приложения, моля да се заложи поддръжка на повече версии и OEM специфично за Android. Android 7 - 12 включително. И да се направи между stock Android & OEM версиите и т.н.Също така призовавам за разработване на Native приложения за сигурността може да се обезпечи по-лесно спрямо Cordova, Xamarin и други multi-platform технологии. И в бъдеще ще бъде по-лесно надграждането на приложенията, обновления и адаптация към нови версии на OS. <https://developer.android.com/topic/security/best-practices#java>

Тестване и ОСЗдравейте, Освен направените вече коментари, според мен трябва да бъдат записани няколко малки детайла: 1. т.8.3.1 и т.8.4.1 - Мобилно приложение разработено за Android и iOS, работещо на смартфони, с минимална версия на оперционната система, както и поддържащи Android OS - v.9.0;За смартфони поддържащи iOS - v.12.0;Според закона "Мобилно приложение работещо на мобилни у-ва - "като смартфон или таблет". Следователно се ползва и като Android OS се поддържа, както на таблет, така и на смартфон, докато от Apple решиха да сменят името на операционната с-ма на техните таблети на iPadOS. Ясно е, че iPadOS, стъпва изцяло на iOS, но уточнение ще внесе яснота дали приложението ще бъде разработено само за смартфони и/или за таблети. В случай, че е за двата типа устройства , то тогава със сигурност score-ът ще е висок и с малко. 2. т. 6.4 - частта "..., за да се демонстрира", според мен, трябва да бъде заменен с "валидирано". "Валидацията" означава много повече в софтуерната разработка, а именно, че приложението се тестване, чрез различни техники, което всъщност ще демонстрира правилното изпълнение на функционалността. definition - "validation:Confirmation by examination and through provision of objective evidence that specific intended use or application have been fulfilled."

КоментарПо отношение на 7.2.3: Бих добавил и "Pilot" логическа среда. Нейното място е ме Production. Pilot е среда, максимално близка до реалната, където се извършва тестване на на софтуера с натоварване максимално близко до реалността. По отношение на 7.2.5: Системна бекъп на данните следва да бъде организирана по два параметър: географски и локален. Гарантираност на съхранението на данните и застраховка (защита) от непредвидени ситуации - земетресение,... Локален е за скорост на възстановяване.

КоментариHSM са споменати май само на едно място. Мисля че трябва да бъде казано изрично за съхраняване на ключовете на сървера. има на много места в текста "или" (напр. или PIN или ключ). Не се опитват да направят заданието възможно най-отворено за различни технологии, но на печелившия участник ще избере пътя на най-малкото съпротивление и ще направи само това, което ще е пак стъпка в правилната посока, но ми се иска да се поддържат повече възможности от начало.говорейки за възможности, мисля че е добра идея в такъв проект да бъде заложена поддръжка по зададени параметри за да може системата да бъде доразвивана бързо при външни изисквания на базата да този спечелен договор. Нека тази поддръжка да бъде период от пет години, без никакви рамки, но да я има и да не се чуди министерството как да си поиска някоя бърза доработка, трябва да пуска нова обществена поръчка.Иначе посоката на документа е правилната и докато остане е огромна крачка напред!

Първоначална регистрация.Здравейте, Поздравления за проекта, само лек коментар относно първоначалната регистрация, гражданите трябва да посочат и мобилен телефон и имейл адрес."Не смятам че трябва да изисква телефонен номер за завършване на регистрацията. Често има граждани които имат у дома си активен номер, било то по тяхно желание или не. Ако все пак се иска телефонен номер нека да е за получаване на определени уведомления. Тъй като приложението може да доставя нотификации на него. И да може да се избира предпочитан метод за връзка. Ако има няколко, email, телефон, SMS, push нотификации.Другото на което смятам, че може да се обърне внимание е прехвърлянето на данни. Нека да се заложи метод с паспорт и с новите лични карти, с чип тъй като те ще съществуват, а ПИНС не вероятно ще бъде закрит като система. За да може да има алтернатива на СМС и да не зависи от услуги от достъп до телефонен номер.Благодаря Ви!

Предложение за функционалностЕлектронната идентификация, чрез мобилно устройство бързо работи и без наличие на интернет, както и да се използва за идентификация на гражданин на мобилно устройство за достъп до интернет, а не мобилното устройство с инсталираното и активирано приложение за eID.Хипотетичен сценарий: Имаме активиран мобилен телефон с електронна идентификация и достъп до интернет и WIFI. Имаме и наличен десктоп компютър с LAN достъп до интернет и липса на интернет. Потребителя би трябвало, използвайки мобилното си устройство да може да се идентифицира пред държавата, използвайки стационарния компютър и неговия браузър.Възможност решение на проблема е мобилното устройство (приложението за eID) да генерира еднократен токън или нещо друго, което да използва за идентификация на потребителя.

Бележки по документа
Разгледах документа подробно: - Първото ми впечатление е че е доста напълно сигурен дали всички детайли за технологии и изисквания имат приложение тъй като тях да нямат общо с реалното изпълнение а от друга старата следенето за спазването им ще е сериозно - и трябва да се очаква сериозна цена за вътрешен контрол от самия разработчик. Минимум моята оценка е за 2-ма постоянно заети които да проверяват всеки детайл дали отговаря на задаването. Нещо което липсва: - Хората си губят и сменят телефоните - и това се случва на много места - например на почивка в чужбина, командировка и т.н. - и не видях (може да съм пропуснал) изискване за лесно преместване на приложението от един телефон на друг или на нов телефон или му за работа на този нов телефон/устройство. За технологиите : Те са от две части : 1. Идентификация (Sign) 1. Идентификация - Машинно(вътрешно - уникално) ID - има си добре известна практика се нарича UUID (GUID а windows потребителите) - всякакви други съчинения по темата могат да дават неприятни резултати (например ако се налага издаването му на разпределени места а не на всички технологии имат проблем с това) - Човешко ID (Human Readable) - стандартната практика е комбинация от идентификационен номер + фамилия (в нашия случай ЕГН и Фамилия) - Начини за първоназначаване Съвременните са или с SMS/Vibre код или с токен (token/code) който се генерира на мобилното устройство и подава ПИН(pass-code) 5 цифри набрани от потребителя и то използвайки този ПИН + времетрае на мобилното устройство е със синхронизиран таймер) - и резултатът обикновено 8 цифри се подава на втората част от two-factor идентификация - алгоритъмът е добре познат - HMACSHA на RSA ключа е паднал и свободен за използване 2. Подписване - Използват се генерално три начина : I. Човешко се код от сървъра (може да се сканира QR код или просто да се набере в телефона от екрана 6 цифри и използвайки HMACSHA се получава отговор който се намира на страницата и се прави запис - това е прост ясен и добър начин II. SMS/Vibre код който се праща и се записва в статистика - добър вариант но е достатъчно сигурен също III. Публичен/Частен ключ (в момента обикновено с elliptic curve cryptography) като публичния стои в сървъра а частния в приложението - пак се отключва с проблем с предаването до сървъра тъй като не малък по обем и не може да се напише просто ако услугата се достъпва от компютър а се оторизира от телефон) - има решение с fingerprinting накрая пак стигаме до необходимост от Интернет на мобилното устройство в момента на пазар - е сериозен проблем в много ситуации.